

Ovanåkers kommun

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Rotebergs skola
belägen i Ovanåker kommun

Tillsyn i Rotebergs skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ovanåkers kommun under vårterminen 2015. Rotebergs skola besöktes av Skolinspektionen den 29 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Skolan har inga övergripande sammanställningar över hur måluppfyllelsen har sett ut för eleverna i Rotebergs grundskola de senaste åren. Men i intervju uppger lärare att de kontinuerligt följer upp elevernas kunskapsutveckling och att eleverna når sina mål. Det bekräftas av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen fått ta del av. I intervjun framkommer vidare att personalen även arbetar med att följa upp elevernas trygghet och studiero och att man är snabb med att vidta åtgärder och förändringar när det uppstår behov av det.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Avstående från ingripande	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Av tillsynen framkommer att det finns brister i arbetet med att utveckla verksamheten när det gäller rektorns ansvarstagande och det systematiska kvalitetsarbetet. Ovanåkers kommun behöver säkerställa att rektorn har förutsättningar att leda och utveckla verksamheten inom grundsärskolan.

Från och med höstterminen 2015 finns det inga elever inom grundsärskolan i Rotebergs skola. Skolinspektionen avstår därför från att ingripa och avslutar tillsynen av grundsärskolan i Rotebergs skola.

Skolinspektionens beslut

Avstående från ingripande

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Ovanåkers kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat.
- Rektorn ska tillsammans med lärare och övrig personal analysera vad som orsakar resultaten och måluppfyllelsen för verksamheten.

- Rektorn ska planera och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas och utveckla verksamheten.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektorn vid varje skolenhet ansvara för att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska arbetet ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd "Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet" (SKOLFS 2012:98) ska rektorn tillsammans med personalen och utifrån en uppföljning av verksamheten analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Dessutom bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn bör även skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten. Enligt allmänna råden omfattar kvalitetsarbetet såväl undervisningen som exempelvis studie- och yrkesvägledning eller elevhälsan.

Tillsynen visar att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det är personalen i grundskolan som genomför uppföljningar och utvärderingar av verksamheten. Det är även personalen i grundskolan som sätter upp mål för verksamheten. Det kvalitetsarbete som personalen har genomfört har de dokumenterat. Rektorn är på få sätt involverad i arbetet med att utvärdera verksamheten i grundskolan och inte heller med att ta fram mål för densamma.

I intervju med rektorn framkommer att hen förutom att ansvara för grundskolan också är rektor för två grundskolor och två fritidshem. I intervju med lärare uppges att rektorn ger personalen stöd i deras yrkesroll och i utvecklingen av arbetet. Samtidigt anges dock att personalen inte har fått särskilt mycket återkoppling på tidigare kvalitetsredovisningar de tagit fram. I lärarintervjun uppges att det beror på att rektorns tid inte räcker till. Personalen skulle gärna vilja att rektorn hade mer tid för dem och deras verksamhet.

Rektorn uppger i intervju att hen inte har så mycket tid för grundsärskolan men att hen försöker vara där en gång per vecka.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i hur grundsärskolan leds och hur det systematiska kvalitetsarbetet genomförs. Rektorn är inte i tillräcklig grad delaktig i grundsärskolans arbete. Varken rektorn eller huvudmannen har satt upp några mål för arbetet i grundsärskolan. Det är personalen i grundsärskolan som driver arbetet och utvecklingen av verksamheten i grundsärskolan. Även om de upplever sig uppskattade av rektorn har de i låg grad stöd i sitt arbete av hen.

Motivering till avstående från ingripande

Ovanåkers kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vid tiden för beslut inte längre finns några elever mottagna i grundsärskolan vid Rotebergs skola och Skolinspektionen väljer därför att avstå från att ingripa. Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen av grundsärskolan Rotebergs skola.

Skolinspektionen har funnit följande brist/brister, men avstår med stöd av 26 kap. 12 § skollagen (2010:800) från att ingripa.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärning och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupp- rum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stöd-funktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Beslut

2015-09-17

9 (11)

Dnr 43 - 2015:542

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Ulrika Palm
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Rotebergs skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Rotebergs skola

Grundsärskolan i Rotebergs skola består av en klass som heter Minigruppen. Minigruppen har sina lokaler i Rotebergs skola och eleverna deltar i grundskolans aktiviteter och eleverna är ibland med på lektioner i exempelvis musik i grundskolan. Eleverna i Minigruppen kommer höstterminen 2015 att byta skola och det kommer inte längre finnas någon grundsärskola i Rotebergs skola.